

1

РОЗДІЛ

ГЕОМЕТРИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЛОСКИХ ПЕРЕРІЗІВ

1.1. Площі та центри ваги

1.1*. Визначити статичні моменти площі трапеції відносно осей z і y , розміри якої подано на рис. 1.1 в міліметрах, та визначити координати її центра ваги.

Відповідь: $S_y = 83,5 \cdot 10^3 \text{ мм}^3$; $S_z = 25,5 \cdot 10^3 \text{ мм}^3$; $y_C = 13,1 \text{ мм}$; $z_C = 42,8 \text{ мм}$.

1.2*. Визначити координати центрів ваги частин кола, зображених на рис. 1.2.

Відповідь: а) $z_C = 0$; $y_C = 4R/(3\pi)$; б) $z_C = y_C = 4R/(3\pi)$.

1.3. Знайти площу прямокутного перерізу з внутрішнім вирізом і положення центра ваги (рис. 1.3).

Відповідь: $A = 42 \cdot 10^2 \text{ мм}^2$; $z_C = 0$; $y_C = 37,8 \text{ мм}$.

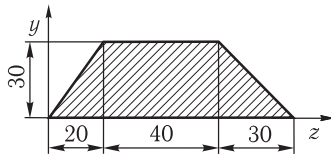

Рис. 1.1

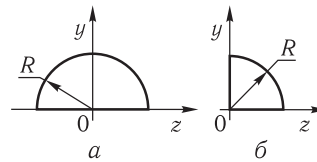

Рис. 1.2

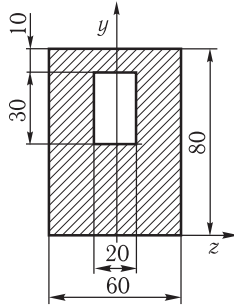

Рис. 1.3

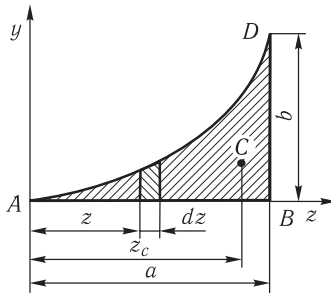

Рис. 1.4

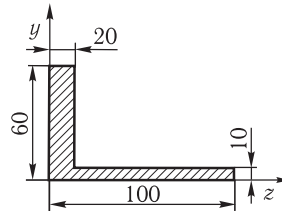

Рис. 1.5

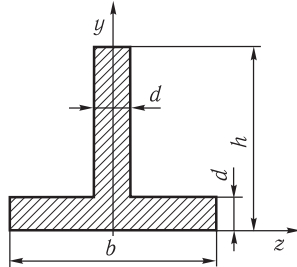

Рис. 1.6

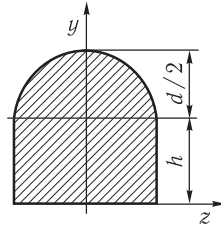

Рис. 1.7

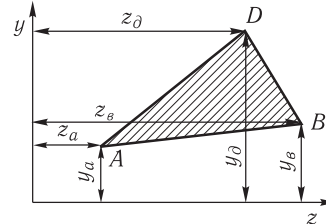

Рис. 1.8

1.4*. Знайти площу A і координату z_C центра ваги перерізу ABD , обмеженого параболою

$$y = \frac{b}{a^2} z^2 \text{ (рис. 1.4).}$$

Відповідь: $A = ab/3$; $z_C = 3a/4$.

1.5. Визначити площу нерівнобокого кутика і знайти координати його центра ваги відносно осей, що суміщуються з боковими сторонами (рис. 1.5).

Відповідь: $A = 20 \cdot 10^2 \text{ мм}^2$; $z_C = 30 \text{ мм}$; $y_C = 20 \text{ мм}$.

1.6*. Визначити площу та координати центра ваги таврового профілю (рис. 1.6), який має такі розміри: $h = 160 \text{ мм}$, $b = 100 \text{ мм}$, $d = 10 \text{ мм}$.

Відповідь: $A = 2500 \text{ мм}^2$; $z_C = 0$; $y_C = 53 \text{ мм}$.

1.7. Переріз складається з прямокутника та півкола (рис. 1.7). Визначити висоту h прямокутника, за якої центр ваги площі складного перерізу перебуває на діаметрі півкола.

$$\text{Відповідь: } h = \frac{d}{\sqrt{3}}.$$

1.8. Визначити координати центра ваги площі трикутника, якщо відомо координати його вершин (рис. 1.8).

$$\text{Відповідь: } z_C = \frac{z_A + z_B + z_D}{3}; \quad y_C = \frac{y_A + y_B + y_D}{3}.$$

1.9. Визначити положення центра ваги фігури, зображеної на рис. 1.9. Розміри вказані в міліметрах.

Відповідь: $z_C = 0$; $y_C = 344 \text{ мм}$.

1.10. Визначити положення центра ваги заданих перерізів (рис. 1.10).

Відповідь: а) $z_C = 0$, $y_C = 39 \text{ мм}$; б) $z_C = 0$, $y_C = 33,6 \text{ мм}$; в) $z_C = 0$, $y_C = 53,8 \text{ мм}$; г) $z_C = 0$, $y_C = 217 \text{ мм}$;

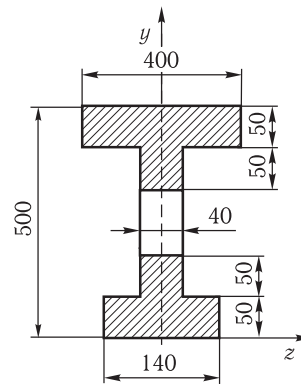

Рис. 1.9

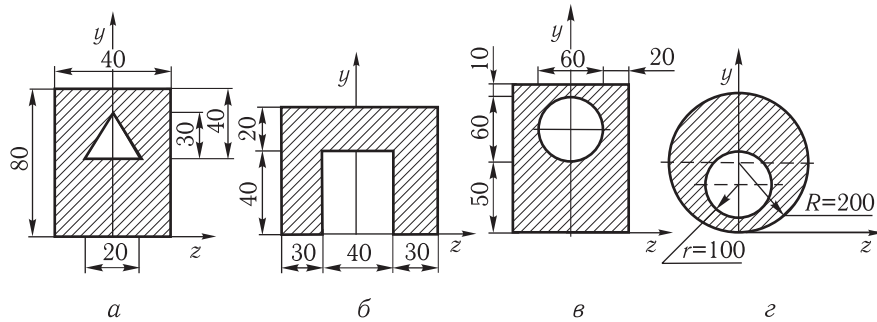

Рис. 1.10

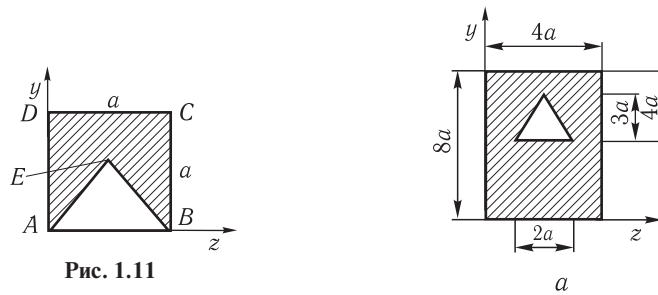

Рис. 1.11

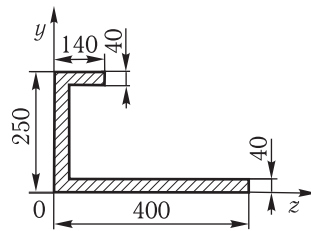

Рис. 1.12

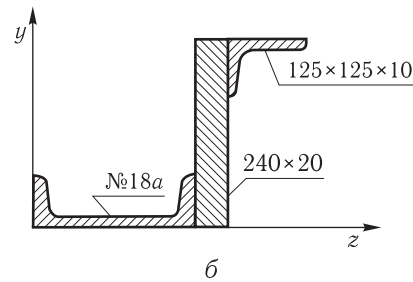

Рис. 1.13

1.11. Усередині квадрата $ABCD$ зі стороною a знайти точку E , щоб вона була центром ваги площі, якщо з квадрата вирізати рівнобедрений трикутник AEB (рис. 1.11).

Відповідь: $z_E = 0,5a$; $y_E = 0,634a$.

1.12*. Для перерізу, зображеного на рис. 1.12, визначити координати центра ваги.

Відповідь: $z_C = 131$ мм; $y_C = 86,5$ мм.

1.13. Визначити положення центра ваги перерізів (рис. 1.13).

Відповідь: а) $z_C = 2a$, $y_C = 3,9a$; б) $z_C = 177,9$ мм, $y_C = 118,8$ мм.

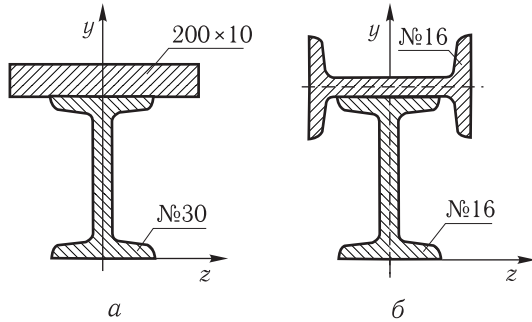

Рис. 1.14

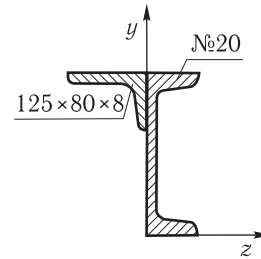

Рис. 1.15

1.14. Для заданих перерізів визначити положення центрів ваги (рис. 1.14).

Відповідь: а) $z_C = 0$, $y_C = 196,6$ мм;
б) $z_C = 0$, $y_C = 121,2$ мм.

1.15. Визначити координати центра ваги перерізу, що складається з нерівнобокого кутика $125 \times 80 \times 8$ і швелера № 20 (рис. 1.15).

Відповідь: $z_C = -4,15$ мм; $y_C = 133,1$ мм.

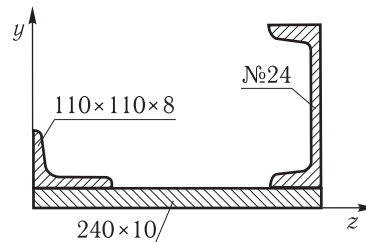

Рис. 1.16

1.16. Визначити координати центра ваги перерізу, що складається з рівнобокого кутика $110 \times 110 \times 8$, швелера № 24 та штабки 240×10 (рис. 1.16).

Відповідь: $z_C = 139$ мм; $y_C = 66,7$ мм.

1.2. Моменти інерції та моменти опору

1.17. Для фігури, зображеної на рис. 1.17, визначити положення головних центральних осей інерції, головні центральні моменти інерції та радіуси інерції.

Відповідь: $\alpha = 22^\circ 30'$; $I_u = 558,3 \cdot 10^4$ мм⁴; $I_v = 105,8 \cdot 10^4$ мм⁴; $i_u = 39,4$ мм; $i_v = 17,1$ мм.

1.18. Визначити відцентровий момент інерції площі сектора, який є чвертю круглого перерізу радіуса R (рис. 1.18).

Відповідь: $I_{zy} = R^4/8$.

1.19. Визначити момент інерції відносно центральних осей переріза, зображеного на рис. 1.19. Розміри вказані в міліметрах.

Відповідь: $I_y = 3167 \cdot 10^4$ мм⁴; $I_z = 1948 \cdot 10^4$ мм⁴.

1.20. Як зміняться площа і момент інерції I_z перерізу, зображеного на рис. 1.20, якщо замінити один отвір діаметром 200 мм двома діаметром кожний по 100 мм?

Відповідь: площа збільшиться на 38,6 %, момент інерції зменшиться на 2 %.